

Дорогі, шановні жінки!

Щиро вітаю вас із чудовим, радісним святом весни – Міжнародним жіночим днем!

Із цим святом приходять весна, що є певною закономірністю. Бо жінка, як і весна, несе у світ особливу і велику місію природи – життя й любов, ніжність і турботу, натхнення та неповторність.

Ви разом із нами захищаєте державу, незалежність, її єдність на Сході України, щоденно несе службу та працюєте на інших ділянках кордону. Мужність і стійкість, з якими ви долаєте труднощі, що іноді не під силу чоловікам, викликають щире захоплення і велику повагу.

Дякую друзинам за терпіння і розуміння. Ваша підтримка та впевненість, що вдома все добре, вкрай необхідна.

Особлива вдячність матерям, які виховали справжніх патріотів України й чекають на повернення своїх синів з перемогою.

Низький уклін тим матерям, друзинам, чії надії й сподівання забрала війна – матерям Героїв, які віддали життя за нашу Україну, за мирне, блакитне небо, за дитячий сміх, за щасливе майбутнє нашої країни.

Дорогі жінки! Міцного здоров'я вам і вашим родинам, щастя, добра й благополуччя у кожному домі! Нехай у ваших душах завжди квітне весна!

Від імені усіх чоловіків Державної прикордонної служби України з повагою

Голова Державної прикордонної служби України
генерал-полковник Віктор НАЗАРЕНКО

Прикордонник України

№ 11 (5553)

8 БЕРЕЗНЯ 2017 РОКУ

ЗАСНОВАНА У 1943 РОЦІ

ГАЗЕТА ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

Ді святом, гарівні нами!

■ кордон за тиждень

Встановленим порядком оформлено
1,484 МЛН осіб
та **362 тис.** транспортних засобів

Затримано за незаконне перетинання
кордону **623** особи,
зокрема, **9** незаконних мігрантів

Вилучено
11 одиниць зброї,
32 боєприпаси

Затримано товарів і вантажів,
що незаконно переміщувалися через
державний кордон, на **1,871 МЛН** гривень

коротко про головне

Візова лібералізація

Кабінет Міністрів затвердив новий порядок оформлення віз іноземцям для в'їзду в Україну. Відтепер консульський збір за одноразову візу становитиме 65 доларів замість 85-ти, 130 доларів – за дворазову і 180 доларів за багаторазову візу. Крім того, новий порядок передбачає і низку спрощень для громадян, які раніше вже отримували візи країн Шенгену, США, Канади, Японії та Австралії. Крім того, більше не потрібно буде оформляти запрошення у відділах віз та реєстрації (ВВРах), а можна буде це зробити на бланку організації. А будь-яка фізична особа зможе оформити цей документ у нотаріуса. До того ж заявники на візу зможуть подавати й отримувати документи дистанційно, використовуючи поштове відправлення, а незабаром і в електронному форматі.

Сергій ПОЛЩУК

Санаторії на вибір

Уряд затвердив новий Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для забезпечення деяких категорій інвалідів санаторно-курортними путівками, та вніс зміни до існуючого законодавства. Так, з метою ефективного використання бюджетних коштів і забезпечення вільного вибору санаторно-курортного закладу, Мінсоцполітики запропонувало замінити існуючу систему закупівлі санаторно-курортних послуг на відшкодування вартості путівки через безготівкове перерахування коштів санаторним закладам за надані послуги на підставі тресторонньої угоди (особа з інвалідністю – управління – санаторій). Згідно з ухваленим рішенням гранична вартість путівки для відшкодування лікування визначатиметься щороку Мінсоцполітики за погодженням із Мінфіном. Аналогічні зміни внесено й до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті на забезпечення постраждалих учасників антитерористичної операції санаторно-курортним лікуванням.

Олена ТАЩИЛНА

Шість весняних вихідних

У зв'язку з державними святами та відповідно до трудового законодавства українці матимуть навесні шість додаткових вихідних:

- 8 (серeda) березня на честь Міжнародного жіночого дня;
- 16 (неділя) і 17 (понеділок) квітня – святкування Великодня;
- 1 (понеділок) і 2 (вівторок) травня – на честь Дня міжнародної солідарності трудящих;
- 9 (вівторок) травня – до Дня Перемоги над нацизмом у Другій світовій війні.

Також згідно з розпорядженням Уряду через святкування 2017 року Дня Перемоги рекомендовано перенести робочий день з понеділка 8 травня – на суботу 13 травня.

Світлана ДЕЙЧУК

прозорість

На принципах доброчесності

Нещодавно в Офісі зв'язку НАТО в Україні відбувся робочий семінар на тему «Доброчесність, прозорість та підзвітність в управлінні фінансовими ресурсами» для представників силових відомств. Захід відбувся в рамках ініціативи Північноатлантичного Альянсу з розбудови доброчесності, цілісності, прозорості та зниження корупційних ризиків у роботі вітчизняних оборонних та безпекових інституцій.

Леся МЕДВЕДЕНКО

У семінарі взяли участь фахівці з питань фінансів, внутрішнього аудиту та державних закупівель Адміністрації Державної прикордонної служби, Національної гвардії та Міністерства оборони України.

Під час заходу менеджер програми Емануель Хунтцінгер прочитав лекції про

те, як належне здійснення закупівель та укладання контрактів запобігає корупції та сприяє розбудові доброчесності, а також як проходять всі організаційні процеси в Агентстві НАТО з підтримки та забезпечення.

Крім того, під час спільної роботи, розглянуто детальну схему корупційних ризиків на кожному з етапів державних закупівель, їх принципи, основні вимоги до них та потен-

ційні ризики. Виступаючі особливо наголошували на тому, що закупівля в оборонній сфері є стратегічною функцією, тому до неї варто підходити з позиції всебічної оцінки корупційних ризиків.

Наприкінці семінару учасники заходів мали можливість виконати практичні завдання та виявити корупційні ризики для окремих ситуацій, пов'язаних із державними закупівлями в оборонній сфері. ■

вишкіл

«Sea Breeze-2017»: підготовка стартувала

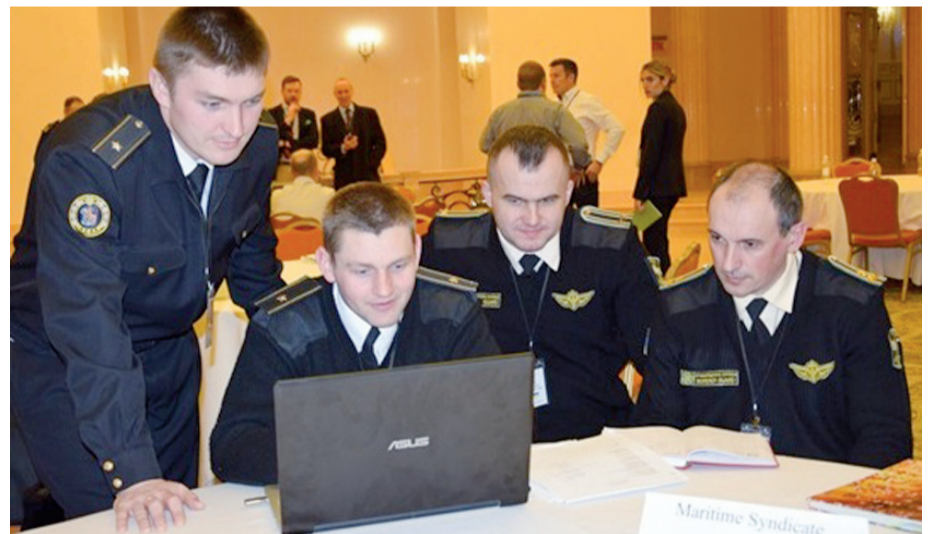
В Одесі, в рамках головної конференції з планування українсько-американських навчань «Sea Breeze-2017», представники міжнародного штабу відпрацьовували сценарій майбутніх морських маневрів.

Наталія ГУМЕНЮК

У роботі головної конференції взяли участь представники 16 країн. Окрім України та Сполучених Штатів Америки, до планування долучилися представники Азербайджану, Бельгії, Болгарії, Греції, Грузії, Великої Британії, Франції, Канади, Молдови, Норвегії, Польщі, Румунії, Туреччини та Швеції.

У ході спільної роботи учасники конференції уточнювали навчальні завдання та види підготовчих занять, які відпрацьовуватимуться в рамках навчань, провели узагальнення складу сил і засобів від кожної сторони країни-учасниці та рекогносцировку місць проведення навчальних елементів.

Остаточним варіантом сценарію та плану навчань традиційно передбачено масштабний морський компонент із широкою географією застосування сил, від Очакова до Ізма-

їла. Передбачено тренування дій різномірних сил із десантуванням як з моря на берег, так і безпарашутною висадкою десанту з гелікоптера у море, яка проводитиметься на підступах до стратегічного об'єкту. Минулого року цей елемент відпрацьовувався вперше, і саме морськими прикордонниками – бійцями відділу спеціальних дій на воді Одеського загону Морської охорони.

Характерною та дуже корисною для вартювих рубежу буде цьогорічна програма підготовки

та тренування оглядових груп. Планом передбачений широкоформатний обмін досвідом з іноземними колегами, спільне розв'язання різного роду завдань, з максимально реалістичними легендами: реалізація оперативної інформації з пошуком на затриманому судні засобів терору, виявлення вибухонебезпечних вантажів тощо. З урахуванням специфіки Чорноморського регіону планом навчань також передбачено відпрацювання операції з пошуку, виявлення та затримання суден-порушників законодавства про тимчасово окуповані території, із перехопленням, висадкою оглядової групи на ходу, в тому числі із застосуванням водолазного компоненту.

Учасники цьогорічних навчань «Sea Breeze-2017» погодили, що вони пройдуть у липні. Від Морської охорони Держприкордонслужби заплановано участь близько десятка кораблів і катерів, в авіаційному компоненті – два літаки та гелікоптер.

До тренінгів з планування операцій за стандартами НАТО, тактики дій оглядових груп, водолазних спусків, десантування та інших навчальних елементів буде залучено понад сто морських прикордонників і таку ж кількість особового складу прикордонної комендатури швидкого реагування Ізмайльського прикордонзагону. ■

■ акценти

Нічого окрім правди

Наше відомство продовжує активно прямувати шляхом реформ. У цьому напрямку робиться великий об'єм роботи, створюються нові підрозділи, серед яких і вертикаль внутрішньої та власної безпеки, яка, до речі, комплектується за допомогою поліграфа.

Андрій ДЕМЧЕНКО

З метою своєчасного розгляду ключових питань охорони державного кордону та належного реагування на виклики в Адміністрації Держприкордонслужби відбулося засідання Колегії відомства.

Насамперед було надано принципову оцінку службової діяльності регіональних управлінь і органів охорони державного кордону, що спричинило низку кадрових рішень. Зокрема, за прорахунки в оперативно-службовій діяльності звільнено із займаних посад двох начальників прикордонних загонів

і двох начальників штабів прикордонних загонів.

Також із метою посилення управлінської ланки призначено чотирьох начальників прикордонних загонів і чотирьох начальників штабів прикордонних загонів. Офіцери про-

йшли підготовку у кадровому резерві та закінчили навчання на курсах підвищення кваліфікації в Національній академії Держприкордонслужби України.

Окрім того, на засіданні Колегії, відбулося призначення керівного складу у створені регіональні підрозділи внутрішньої та власної безпеки. Однією з важливих вимог такого призначення було обов'язкове проходження кандидатом перевірки на поліграфі. Не всі змогли пройти цей відбір: за результатами опитування із використанням поліграфа призначено трьох із п'яти начальників регіональних управлінь внутрішньої та власної безпеки. Надалі черговим кроком формування підрозділів стане відбір кандидатів на посади в органах охорони державного кордону.

Особливу увагу новопризначених керівників Голова Держприкордонслужби Віктор Назаренко звернув на питання протидії злочинності на державному кордоні та боротьби з корупцією. Позиція Колегії Служби залишається незмінною – керівні посади повинні займати патріоти, які чесно й добросовісно виконують посадові обов'язки, проявляють службову ініціативу та заявляють безапеляційну позицію щодо протидії злочинності. ■

■ форум

Наука, практика і закон

Національна академія Держприкордонслужби України є постійним організатором науково-практичних форумів. Так, днями у прикордонній альма-матер відбулася Всеукраїнська науково-практична конференція «Актуальні проблеми кримінального права, процесу, криміналістики та оперативно-розшукової діяльності».

Марина РИПНЕВСЬКА

Метою конференції стало обговорення актуальних проблем кримінального права, процесу, криміналістики та оперативно-розшукової діяльності в контексті охорони державного рубежу, узагальнення наукового й практичного досвіду їх вирішення.

Президію заходу склали: директор Науково-дослідного інституту вивчення проблем злочинності імені академіка Володимира Сташиса Національної академії правових наук України, доктор юридичних наук, В'ячеслав Борисов, директор Департаменту оперативної діяльності Адміністрації

Державної прикордонної служби України генерал-майор Петро Цигикал, а також ректор Національної академії Держприкордонслужби, доктор технічних наук, генерал-майор Олег Шинкарук.

На конференції також були присутні представники Адміністрації Президента, Комітету Верховної Ради з питань національної безпеки й оборони, Інституту законодавства Верхо-

вної Ради, Інституту Служби зовнішньої розвідки, Адміністрації Державної прикордонної служби, провідних юридичних вишів і наукових установ.

Для обговорення було подано 278 тез виступів від представників більш ніж 40 навчальних закладів і установ України.

У ході конференції проведено роботу за такими напрямками, як: сучасні проблеми кримінального, кримінально-виконавчого права та кримінології; сучасні проблеми кримінального процесу; сучасний стан та перспективи розвитку криміналістики та оперативно-розшукової діяльності.

Визначною подією на конференції стало підписання договору про співпрацю між Національною академією Держприкордонслужби та Науково-дослідним інститутом вивчення проблем злочинності імені академіка В.В. Сташиса Національної академії правових наук України.

Велика кількість учасників, їхня ґрунтовна підготовка, висока зацікавленість та активне обговорення серед присутніх безумовно свідчать про високу результативність форуму. Особливо важливо, що присутні могли сформулювати свою думку стосовно тих чи інших прикладних проблем на основі позиції правових експертів, науковців і практиків, тобто побачити весь процес забезпечення законності на державному рубежі: від створення норм до їх застосування. ■

■ гарячі будні

Міграційний трал в Одесі

В Одесі прикордонники разом з представниками Державної міграційної служби у результаті спільної операції виявили 120 громадян Індії, одного – Іраку, одного – Туреччини та двох громадян Пакистану, які проживали в Південній Пальмірі з порушенням Правил перебування та реєстрації іноземців на території України. Затриманих порушників притягнули до адміністративної відповідальності й передали фахівцям Державної міграційної служби.

Олександр ЯКОВЕНКО

Фабрика опіуму

На Львівщині оперативні співробітники Держприкордонслужби спільно з представниками Національної поліції виявили підпільну лабораторію, що займалася виготовленням наркотиків. На території одного з приватних помешкань населеного пункту Великі Макари прикордонники провели санкціонований обшук і виявили ємності з майже 120 літрами рідини та 50 кілограмів речовини, що є прекурсорами для виготовлення ацетильованого опію. Також знайдено пристрій для виготовлення зазначених наркотиків. Тривають подальші слідчі дії.

Ярослава МЕЛЬНИК

«Засць» із травичкою

У пункті контролю «Тополі» прикордонники Харківського загону затримали безбілетника, який потайки намагався проїхати у Росію. Вартові рубежу за допомогою камер відеоспостереження помітили, що у напіввагоні вантажного потяга, який відправлявся до Росії, хтось переховується. «Зелені кашкети» одразу зупинили поїзд і виявили в ньому громадянина України, що перевозив в особистих речах п'ять пакунків з марихуаною, загальною вагою близько одного кілограма. Особу затримано, поінформовано суміжні правоохоронні органи.

Людмила ТКАЧЕНКО

Бурштинова чортова дюжина

На Волині прикордонники Луцького загону спільно з представниками митниці за інформацією оперативних підрозділів Держприкордонслужби виявили чергову велику партію каміння бурштину. Товар намагалися перемістити через пункт пропуску «Ягодин» двоє мешканців Ковеля. Вони прямували у бік сусідньої країни автомобілем «Опель». Вартові рубежу вивели транспорт для додаткового огляду. В результаті спільна оглядова група у конструктивній порожнині під панеллю приладів виявила «Сонячне» каміння різного розміру. Всього зі сховку дістали близько 13 кілограмів 100 грамів бурштину. Сума оцінки вилученого автомобіля 1999 року випуску склала понад 20 тисяч гривень.

Олег ЛИЧКОВСЬКИЙ

■ патріоти

Того дня залізничний вокзал Севастополя був особливо порожнім. Моторошну тишу порушив лише стукіт коліс самотнього потяга. Здавалося, це фатальний метроном відмірював останні секунди свободи. Дезінформацію російських окупантів довершували плитки, мовляв, на шляху до «материка» доведеться пройти чотири кордони, а на українських військових, вірних Присязі, після прибуття взагалі чекають концтабори. Перевіряти, правда це чи вигадки, не ризикував ніхто. Тому жінка в цивільному на абсолютному порожній платформі здавалася витвором уяви. Але її цілком матеріальне завдання не дозволяло вагатися.

Тетяна ХАТАМОВА,
Андрій ГЕРАСИМКІВ

«ВИЗВОЛИТЕЛІ»

Від групи «ряжених» російських «казаків» несло сумішню пропотілої шкіряної амуніції, давно непраної білизни, дешевого алкоголю та поганого тютюну. Небритий товстий «підполковник» в імітації погон 200-літньої давності «свердловий» її пронизливим поглядом, намагаючись викликати страх як привід для подальшої розмови. Проте на той час у старшини Надії Срібної вже не залишилося ані страху, ані сумнівів, ані відчаю. Процес анексії Криму підходив до завершення. У втомленому жіночому погляді кризь апатію читалися ненависть, огида і люта холодна зневага.

ДОРОГА В НЕВІДОМІСТЬ

Пройшли лічені години з моменту, коли прикордонникам дозволили покинути місце розташування підрозділів. Фактично це був наказ на евакуацію. Скромний багаж складено у вагоні. Оцінила боковим зором інших пасажирів. Скільки ж тут ворожих інформаторів?..

Брати з собою посвідчення – невинуватий ризик. Якщо знайдуть, буде непереливки. Надя стискує ліктем зашиті в одяг картонні палітурки, згадуючи тишений золотом тризуб на лицевій обкладинці. Мимоволі усміхається кризь непрошену сльозу: ось вам, падлюки, а не «пограничне військо об'єднаного Крима». Однак часу на емоції немає.

ТРИВОЖНІ ЗАПИТАННЯ

Які контрольні заходи? Що шукають? Про що запитують? Наскільки реально добратися таким шляхом? Проте головне – вирватися з полону ворожої брехні та панічних чуток, і на власні очі переконатися, що військових, які залишають Крим, не знищують та не кидають за ґрати без суду й слідства.

Зараз це зрозуміють не всі, але тоді, в реальності інформаційної блокади Криму і цілодобової роботи російських провокативних ЗМІ, доповнених переляканими «диваними експертами», подібні питання звучали зовсім не смішно. Російська пропагандистська машина працювала бездоганно й страшно у своїй мерзенній ефективності.

«ВВІЧЛИВІ» УБИВЦІ

Розтиражований міф російських ЗМІ про «ввічливість» окупанта живе і сьогодні, у тому числі й серед українців. І це незважаючи на те, що 6 квітня 2014 року морський піхотинець Чорноморського флоту Росії Євген Зайцев двома пострілами у спину вбив неозброєного

майора ВМС Збройних Сил України Станіслава Карачевського. Убивця відбувся символічним покаранням і зараз на свободі.

18 березня 2014 року в Сімферополі російський снайпер двома пострілами убив прапорщика ЗСУ Сергія Кокуріна. Та це не аргументи для апологетів «руського міра». Пропаганда ворога іноді виявляється сильнішою, ніж факти навіть через роки за сотні кілометрів від місця подій. Це боляче.

Що вже говорити про ефективність інформаційного пресингу та грамотно поширених чуток у самому Криму 2014-го року? З якими думками вирушала в дорогу Надя важко уявити. Але достовірна інформація – на вагу золота для побратимів, які підуть цим маршрутом пізніше. Навіть якщо їй самій не судилося завершити його. Це найменше, що можна зробити. Час телефонувати командирів та продовжувати шлях у невідомість.

Якби ФСБ-шник куратор компанії «казаків» уявляв, хто висковзнув з його рук, то, мабуть, пішов би за традицією, притаманною «за паребріком» у тривалий «запой». Але, зрештою, про все по порядку.

нуля будуватиме службу зв'язку на новому місці дислокації.

– Ось і зараз, – усміхається Надя, – почувши, що у мене зламався ноутбук, Володимир Якович сказав: «Присилай». Можна було б знайти майстерню в Києві, але краще «електронного помічника» не відремонтую ніхто. А головне, що може бути дорожчим, ніж підтримка побратимів і саме спілкування з ними?..

ІСТОРИЧНІ ФАЛЬСИФІКАЦІЇ

Референдум 16 березня 2014 року переламав життя навпіл. Ті офіційні 89,5 відсотка явки виборців запам'яталися прапорщику Срібній практично порожньою площею Нахімова у Севастополі. Під час виборів чи народних гулянь там зазвичай не протиснутися, – згадує Надя. – Проте в день референдуму, наскрізь фальсифікованого, як і все, пов'язане з Росією, на центральну площу міста вийшли організована група спортсменів, артисти в гімнастерках, стилізованих під Другу світову війну та байкери, які разом з «мопедками»

тися з ним. Коли дивишся в очі ФСБ-шнику – бачиш тварюку. І передбачити її неможливо...

ЗАДУШЛИВА «ВАТА»

Навколо одна дезінформація, і невідомо кому можна вірити. Хто свій, а хто уже продався окупантові. Місто захоплене за всіма військовими канонами: спочатку взято під контроль адміністративні установи: «Укртелеком», пошту, телебачення, транспортні вузли. Зв'язок із Києвом втрачено. А ворог усе говорить – обіцяє квартири, високе грошове забезпечення. «Україна вас бросила. Вы же видите». І немає кому заперечити чи спростувати. Надя не бажала дивитися телевизор, де панував ворожий ефір, але навіть без нього відчувався страшний депресивний тиск. Висіло над містом і відчувалося буквально те, що сьогодні прийнято називати «ватую». Як повітря, не вистачало зв'язку.

РИЗИК ВІДЧАЮ

Зв'язок з'явився, а водночас – можливість діяти. Робити хоча б щось, аби зберегти власну

Кримський рейд Надії

УЛЮБЛЕНА ВЧИТЕЛЬКА

Надя Срібна закінчила Сумський педагогічний університет імені Антона Макаренка за спеціальністю «Українська мова та література». Працювала в загальноосвітній школі села Голубівка на Сумщині. Цей період згадує з особливим теплом: вона любила «своїх дітей». Учні, яких пам'ятає маленькими п'ятикласниками, сьогодні отримали вищу освіту, більшість із них працюють. Одна з випускниць тепер викладає у тій же школі.

ДОЛЕНОСНИЙ ВИБІР

Коли життєві обставини привели Надю в Севастополь, дівчина вирішила спробувати себе у прикордонній справі. Вибір робила свідомо, добре розуміючи, що служба буває і важкою, й виснажливою, і далеко не простою.

2007 року молодий зв'язківець вів «Севастополь» солдат Срібна дізналася, що таке застарілий комутатор, клеми шнуропари, які випадають у найнедоречніший момент, яким чином примусити працювати примхливої техніки. Напружені робочі дні, допомога і підтримка колег та дружня атмосфера непомітно втягнули у звичну службу.

У великих очах тендітної дівчини видно ностальгію за часом, який тепер називається минулим. Вона із вдячністю згадує свого першого командира старшого прапорщика Володимира Обіюха, який навчив усього, що знав сам. Пізніше він залишиться вірним Присязі, вийде з анексованого Криму та практично з

притягнули польову кухню, намагаючись так зібрати людей. Представників місцевого самоврядування було зовсім небагато. Потім з'явилося багато відео, змонтованого, знятого в інший час чи в іншому місці.

А тоді, не маючи можливості вплинути на ситуацію, Надя з ризиком для життя фотографувала усе, що відбувалося і переслала кадри в Адміністрацію Держприкордонслужби, намагаючись хоча б зафіксувати історію. Не було сумніву, що окупанти спробують її переписати.

ВОВКИ І ТВАРЮКИ

Штурм відділу. Приміщення забарикадовані зсередини, важка атмосфера бряцання зброєю тисне наче камінь. «Можете забрать свою чашку, или что там у вас личное и уходит навсегда, если успеете».

– Не було бажання ні їсти, ні пити, ані дихати, – згадує Надя. – Місця для страху уже не залишилося. Він перегорів раніше. Безсилий гнів і німе запитання: «Де наказ на оборону?!». Якби у нас була зброя – вони відступили б. Вони ще самі не були морально готовими. Сидячи у приміщеннях нашого відділу, боялися, смікаючи затворами автоматів на кожен звук. Здавалось, я можу розірвати їх голими руками. Дайте тільки наказ. Мене не зупинило б ніщо. Але наказу не було. А їх ставало усе більше і вони нахабніли. Спочатку чеченці, явно не налаштовані воювати з жінками. Потім – росіяни. Спецназ ФСБ та «куратори» у цивільному. Коли дивишся в очі чеченцю – бачиш вовка, знаєш, як поводи-

особистість. Дівчина збирала й передавала дані, просто за спиною «зелених чоловічків» фотографувала «розпорядження» мерів-самозванців, інформувала про обстановку ЦУС Адміністрації, роздавала прислані з Києва листівки. Хтось, киваючи з розумінням, швидко ховав, щоби потім прочитати. Хтось відводив осудливий погляд: «Дурне дитя, не тямить що робить...». Проте окупантам не доніс ніхто. Мабуть, рятував зовсім молодий вигляд і не таке уже й прихильне ставлення населення до агресора.

Ризикувала, не думаючи про наслідки і результати, але по-іншому не могла. Хай навіть без шансу щось змінити, це все одно було краще, ніж бездіяльність.

НАДІЯ ТИХ, ХТО ПІДЕ СЛІДОМ

Дівчина уже давно прийняла для себе рішення, відрізавши одним ударом місто, яке встигло стати рідним, небагатий скарб, нажитий протягом військової служби, і найболючіше, надто особисте, щоби про це писати. Короткий наказ, переданий тими, кому точно можна вірити: розвідати маршрут евакуації. Прибула направлена штабом загону цивільна машина. Її водій ще не знав куди поїде. Усе в умовах суворої секретності. І рушила перша ластівка. Надя для тих, хто піде слідом...

ЗАМІСТЬ ЕПІЛОГУ

Сьогодні прапорщик Надя Срібна проходить службу в одному з підрозділів Адміністрації Держприкордонслужби. Нещодавно її призначили на офіцерську посаду. Дівчина активно підтримує себе в належній формі, тричі на тиждень відвідує спортзал.

– Надзвичайно наполеглива і працелюбна, – характеризує підопічну її тренер, важкоатлет, кандидат у майстри спорту з боротьби Володимир Акасовський. – І педантична. По ній можна годинник звиряти. Іноді доводиться стримувати, а то скоро тягнутиме посилені нормативи спецназу. З основними уже справляється, – усміхається чоловік.

А ще після перших місяців тренувань у Наді значно покращилися результати стрільби. Каже: впевнена, що не промахнеться, якщо виникне необхідність. Вона змогла пережити найважче і рухається далі крутою стежиною життя та служби. Впевнено, красиво, ефектно. Залишається тільки дивуватися, наскільки сильна, цілісна й багатогранна особистість може ховатися за скромною зовнішністю вродливої тендітної українки. ■

■ з когорти кращих

Коли ми прибули в пункт пропуску «Малій Березній» на кордоні зі Словаччиною, нашу увагу одразу ж привернув «Мерседес», укритий товстим шаром снігу. Як з'ясувалося, власник спробував використати транспорт для перевезення семи тисяч таблеток медичного препарату наркотичної дії. Винахідливий громадянин обладнав тайник у паливному бакові, але це не завадило вартовим рубежу зупинити кримінальну мандрівку, а недешева машина, за постановою слідчого, залишилася як доказ у справі просто у пункті пропуску до рішення суду. Почувши цю історію, ми звісно ж вирішили познайомитися з інспектором, котрий виявив небезпечний вантаж.

Володимир ПАТОЛА

Просимо старшого зміни прикордонних нарядів познайомити нас із героєм. Оператори починають налаштовувати камери, очікуючи, що зараз з'явиться плечистий богатир, у крайньому разі – немолодий «аксакал» із серйозним обличчям і пронизливим поглядом. І яким же було наше здивування, коли потужною «зброєю» підрозділу виявилася гарна жінка – старшина Інна Семенчук. Її зовнішність зовсім не псує форма. На противагу доброзичливій привітній усмішці кінолога напарниця у нерозлучному тандемі – російський спанієль Ніка, соромиться камери та відводить розумний, дорослий і, здається, такий людський погляд.

– У нашому пункті пропуску службові собаки застосовуються для пошуку наркотичних, вибухових речовин, тютюнових виробів, – розповідає Інна Сергіївна. – В автомобілях є багато конструктивних порожнин, де зручно обладнати тайники і схованки для перевезення заборонених предметів. Кудлані допомагають нам їх виявляти.

Побутує поширена думка, що службових собак навчають шукати наркотики, підмішуючи їм у їжу. Можливо десь такі варварські методи і застосовуються, але в кінологів-прикордонників зовсім інший підхід. Їхні помічники, зокрема й Ніка, виводять контрабандистів на чисту воду граючись. У прямому розумінні слова. При навчанні собачка спочатку шукає свою іграшку, а потім потихеньку, в залежності від спеціалізації і потреби, її переводять на інші запахи

Ловлять порушників граючись

– наркотики, зброю, вибухівку, тютюнові вироби чи ще щось, за потребою. Спанієль не лише має гарну пам'ять, що дозволяє розширити його спеціалізацію, але й досить швидко навчається. Ніка, коли шукає, – думає, що грається. Чим більше зацікавити собачку, тим краще вона діятиме.

Більш того, песики люблять працювати, оскільки для них – це гра і спілкування з людьми – рідними, близькими. Адже гарний кінолог і його підопічний швидко стають друзями. Знаходячи за відповідним запахом заборонений предмет, на її думку іграшку, Ніка дуже радіє. Крім того, їй приносить задоволення схвалення інструктора, адже собаки добре відчують емоції людей.

Робота з тваринами – це не просто служба, а покликання. Антуан де Сент-Екзюпері писав: «Ми відповідаємо за тих, кого приручили». Тож для Інни Семенчук поняття неслужбового часу – дуже умовна категорія. Спанієлю не поясниш, що у тебе вихідний день і немає часу на спілкування. У перервах

між змінами кожен кінолог сам обирає для своєї собачки методи дресування й догляду.

– Ніка дуже примхлива і вимоглива до їжі, – розповідає Інна Сергіївна. – Хоча собаку добре забезпечують кормом, ця «дівчинка» полюбить солодощі. Зокрема, шоколад, який їй не можна. Загалом Ніка – улюблениця нашої родини. Вона дуже ображається, коли я її залишаю у вольєрі. Любить, коли забирають додому. І, звісно, ліжко або диван – це її найулюбленіші місця. Однак питання зовсім не в комфорті. Сама залишатися вдома собачка просто ненавидить, адже для неї головне – не обстановку, а людське тепло.

Як водиться, Інна зустріла Ніку цуценям 2011 року в Кінологічному навчальному центрі. Обирала собаку під себе, не дивлячись на приналежність до породи, адже вони одразу зійшлися характерами. З того часу працюють разом. Разом навчалися. Опанували кінологію і прикордонну службу. Звикали одне до одного і до нового фаху.

– Вона виросла професійно. Мабуть, і я у роботі з нею, – з любов'ю розповідає жінка про свою підопічну. – Для кінолога головне – довіряти своїй собаці. Це обов'язково. У кожній родині повинна бути взаємна довіра. І чим більше кінолог знаходиться зі своєю собакою, тим краще взаєморозуміння. Коли я нервую, вона також занепокоєється. Коли я радію – позитивні емоції передаються і їй. І так само я їй уже дуже багато в чому розумію. Під час пошукової роботи знаю, чи вона грається, чи занюхала просто сліди якоїсь живності на колесі, чи це дійсно спрацювання. Собачка може своєю поведінкою сказати дуже багато. Треба тільки знати, на що звертати увагу. Роки спільної роботи дозволяють розуміти майже кожен рух. Якщо ми без настрою – я бачу: прийшли на роботу, вона походила, понохала, лягла – це значить – усе. Моя Ніка сьогодні буде лежати. Для того, щоб запрацювала – треба дуже багато зусиль, але я стараюся її менше примушувати. Якщо собака хоче працювати – вона працює і працює добре. Коли ні – це зовсім інше спілкування і результативність.

Проте незалежно від настрою чи погоди вартові рубежу повинні бути у постійній готовності. Стосується це і службових собак. Тож, коли виникає необхідність, Інна завжди знає, як підняти настрій Ніки та налаштувати її на робочий лад. Іноді достатньо пригостити собачку чимось смачненьким, буває, потрібно погуляти разом, а деколи – просто відпустити, щоби вона гарно набігалася. Взаєморозуміння і досвід дозволяють обрати найбільш швидкий і ефективний шлях.

Як водиться, до Ніки гарно ставиться чоловік Інни Сергіївни, собачку любить її старший, уже дорослий син, і без неї просто не уявляє свого дозвілля молодша донька, яка пам'ятає чорного спанієля від самого народження. Чотирилапа помічниця – не просто колега чи партнер Інни Семенчук, вона практично член сім'ї.

Таке ставлення дає неабиякі результати. Їхній тандем заступає на службу разом. Залежно від температури повітря, інших погодних умов і настрою, невгамовний чотирилапий «детектор» протягом дня може легко обстежити десяток машин, а буває й півсотні. Собака в основному використовується при поглибленому огляді транспорту, який перетинає кордон, за результатами оцінки ризику. Однак іноді, коли Інна просто випускає Ніку на прогулянку під час служби, це виявляється надзвичайно корисним. Як показує практика, спанієль може присісти, подаючи знак інструктору, саме біля тієї машини, біля якої треба. Наступний поглиблений огляд майже завжди підтверджує, що Ніка не помилилася.

Показники у прикордонному тандемі досить серйозні. Затримані наркотичні засоби, медичні препарати наркотичної дії, тютюнові вироби у тайниках. Інна Сергіївна іноді сама достеменно не знає, як Ніка їх шукає. Але собака робить це акуратно, дуже старанно та педантично. Частина знахідок були намертво запаїані в поліетиленові пакети, втоплені в бензині на самому дні паливного баку. Іноді, щоби обманути собаку, порушники застосовували речовини із сильними запахами.

– Не стану приховувати це дійсно відволікає чотирилапих, – ділиться досвідом старшина Інна Семенчук. – Проте було б великою помилкою вважати, що собаці може щось завадити. Вони розрізняють мало не окремі молекули потрібних речовин серед сотень інших запахів і добре знають свою роботу. Якщо Ніка хоче знайти іграшку – ані перець, ані кава, ані інші хитрощі їй не завадять.

Особистості серед вартових рубежу бувають дуже різними. Хтось виділяється хоробрістю, хтось – витривалістю, хтось неабияким мисливським азартом, а хтось – суворим норвом. Кінолог відділу прикордонної служби «Великий Березній» Інна Семенчук, яка зупинила чимало порушників, вразила нас навіть не стільки професіоналізмом, скільки людяністю, щирістю і добротою, якими була сповнена розповідь. Мабуть, у цьому і є секрет її успіхів – адже собаку не обдуриш, а за справжню любов брати наші менші завжди намагаються віддячити сторицею.

Апаратура зібрана, усі на місцях, наш мікроавтобус уже вирушав із пункту пропуску, коли раптом захотілося виглянути у вікно. Спанієль Ніка із серйозним дорослим дещо сумним поглядом діловито махнула хвостиком на прощання і пішла вслід за Інною Семенівною. Їх зміна продовжується, а значить цією дорогою сьогодні не зможуть провезти нічого забороненого. ■

■ на перехрестях долі

**Василь КЛИМЕНКО,
заслужений журналіст України**

Коли Микола Петрович на своєму BMW під'їхав до будинку, осінній вечір уже схилився над їхньою вулицею, сірими сутінками огортаючи затиснутий між багатоповерхівками, дворовий сквер. Не встиг чоловік привітатися з жіночками, котрі мов горобці вмостилися на лавочці біля під'їзду, як одна з них, привітно усміхнувшись, попередила:

– На Вас, Петровичу, чекають...

– Хто? – не побачивши знайомого обличчя, – запитав він.

А назустріч йому уже йшла молода жінка. Середнього зросту, в модерновому, кольору літнього неба, пальті, з короткою смолянкою зачіскою, вона зупинилася перед сивочоллим власником іномарки. Вибачившись, перепитала його прізвище. Потім, із невдало прихованим хвилюванням, дістала із шкіряної сумки пакунок, схожий на поштову бандероль.

– Це від мами, – вона попросила мене передати вам її папери.

Здивований Микола Петрович глянув на «бандероль», перевів погляд на незнайомку. Наштовхнувся на синю пронизливість її очей, у розхилі ледь помітно нафарбованих губ побачив щось ніби знайоме. Здалося наче він колись чув і цей гортанный переливчастий голос. Проте де саме й коли – згадати не міг. Вагаючись, узяв пакунок, ще раз прискіпливо окинув поглядом красуню:

– І все ж, Ви, часом, не помилилися з адресатом?

– Ні, – упевнено відповіла вона. – На всякий випадок, я залишила на конверті свій телефон.

Доброзичливо кинувши: «До побачення», жінка швидко попрямувала до троллейбусної зупинки.

Під зацікавленими поглядами «охоронниць» під'їзду, Микола Петрович зайшов до будинку, піднявся на десятій поверх до своєї квартири. Переодягнувшись, намагаючись не звертати уваги на легкий набридливий дзвін у голові. Перевтомилися мої мізки, жаліючи їх, подумки відзначив він. Тому, мабуть, і забув запитати у красуні її прізвище та з'ясувати загадковість цієї зустрічі.

У помешканні панував звичний для господаря порядок. Їхні з дружиною два сини зі своїми сім'ями давно жили окремо від батьків. А після нещасного випадку, коли Миколу Петровича назавжди залишила його ненаглядна Надя, вдома він став господарювати один. З того часу свою простору квартиру почав називати не інакше як обителлю відставного полковника.

Надрізавши ножицями цупкий конверт, він побачив у ньому ще два, значно менших. Інтуїтивно надірвав один із них – на стіл посилалися густо списані аркуші. Глянувши на розмашисті букви слів, Микола Петрович ніби завмер від несподіванки. Цей почерк чоловік міг розпізнати серед тисяч подібних. У далекі курсантські роки в листах до майбутнього офіцера ним освідчувалися у трепетних дівочих почуттях.

«Здрастуй, Миколо, – вихопилися через скельця окулярів перші слова. – Знаючи твій самолюбивий характер та звичку відкидати усе, що вважаєш для себе непотрібним, благаю тебе прочитати мого листа. І вибачити, що більш як за сорок років насмілилася нагадати про себе. Не буду виправдуватись, проте, як на останньому нашому побаченні, прошу вислухати мене».

Микола Петрович відчув, як гулко забилося серце, а на скронях, здавалося, мурахи забігали. Ніби через туман стало проглядатися минуле. Щось підказувало йому: «Не слухай ти її, не чіпай те, що повернути неможливо». – «Але й від себе нікуди не втечеш», – подумки зауважив чоловік. – Нарешті маю почути відповідь на все, що довгими роками утаємничено гнітило душу».

«Сьогодні поблизу нашого будинку у парку довго гула газонокосарка, – читав він далі. – Зараз у відчинене вікно моєї кімнати, бентежачи душу, летіть із темряви запах свіжоскошеної трави. І мені згадалася наша весільна ніч. Та про що я мовлю, усе це для тебе давно, мабуть, стало чужим і забутим».

Несподівано для нього самого пам'ять враз виштовхнула із себе спекотний липень гарячого літа і все як наяву постало перед очима. Ніч була тоді задушливою, тихою. І жодного вогника навкруги. Серед неї – він і Наталія. Від запаху її засмаглого тіла та за день нагрітого сонцем духмяного сіна, яке незбагненне почуття туманило його голову.

– Ти дуже кохаєш мене? – запитала тоді Наталія.

У німій тиші прозвучало по-львівськи ніжне, польське: «Ти – моя крулева».

На світанку, умиваючись колодязною водою, вона, як ранок напровесні, обдару-

Минув місяць. Повернулася на заставу Федорівна, без Наталії. «Збиралася до ваших батьків у Львів поїхати», – якось невпевнено заспокоїла жінка Миколу. Та коли отримав від них листа з найкращими побажаннями любій невісточки, він розгубився: «Де ж його кохана?».

Наступної доби мав заступити на чергування. Зайшов до канцелярії узяти із сейфа свого «Макарова».

– Почекай, – зупинив його майор, – тобі телеграма, я вже й розписався за неї. Мабуть, від Наталії.

«Нарешті» – заспівала душа Миколи. Пробіг очима слова. Убивчі: «Пробач за все Надішли згоду розлучення речі Головопштамт Наталія».

Усе враз попливло перед ним. Стояв як закам'янілий. Із пересохлих губ вирвалося тихе, страшенно болюче: «Такого не може бути!» Це ж зрада всього, чим він живе», – стугоніло в ніби обпаленій голові.

доброю господинею в домі, отримала вищу освіту. Пізніше видала заміж доньку і тепер любимий онук читає хворій бабусі казки. Про тебе, Миколо, від знайомих знала все. Повір, усі сорок років після нашого розлучення я жила тобою. І раділа, і переживала, не ображайся, що так скажу, за свого прикордонника. Бо ти був і залишаєшся для мене найтеплішим сонечком. І зрадила я не тільки тебе, а й себе. Каюся і зізнаюся – до сих пір кохаю тільки одного тебе, Миколо».

Тонкі, ніби підсохлі, губи чоловіка сіпнулися в іронічній усмішці: «Поєднати найсвітліше почуття із його зрадою – це немислимо».

Швидко перегорнув останній аркуш листа.

«Знаєш, Миколо, чого найбільше бояться жінки, – зізналася Наталія, – не так своїх хвороб, як перших видимих ознак старості. Для тебе я хочу залишитися такою, як була у своїй найщасливішій дні».

У другому конверті знаходився якийсь згорток у пожовклій серветці. «Повертає мої курсантські листи», – здогадався Микола Петрович. Відсунув їх убік, перевернув. І наче занімів. На нього, з відстані більш як чотири десятиліття, з фотокартки дивився він сам – стрункий, русий лейтенант, у парадному військовому однострої, без головного убору. Поруч – Наталія. У білошкіпній, кольору квітучої яблуні сукні й такій же фаті, що помітно вирізняла її смолянню зачіску та крилаті дужки чорних брів. Вона була чарівною.

Затамувавши подих, Микола Петрович вглядався у її обличчя. Здалося, ніби Наталія своїми великими пронизливими очима безмовно запитувала його: «Пам'ятаєш, Миколо?».

Він перевів очі на букет квітів, що тримала в руках його молода дружина і несподівано згадав, як хвилюючись, незграбно допомагав їй одягати білі, довгі весільні рукавички. Фотографувалися не так для себе, як для майбутніх їхніх дітей та онуків.

Час повернув усе навпаки. Позаду для Миколи Петровича залишилися гіркі дні розпачу та образи після розлучення, служба начальником застави, старшим офіцером у штабі прикордонного загону та навчання у військовій академії. Тоді його нова дружина Надя подарувала чоловікові у переддень професійного свята «зелених кашкетів» їхнього першого сина Олексійчика. Після звільнення у запас відставному полковнику запропонували престижну посаду в одній із торгівельних фірм столиці. Про Наталію згадував рідко.

Їй, зрадниці, у його житті не було місця. Зібравши прочитані аркуші, поклав їх у розлогу пошлівичку, звернувши – фотосвітлинку. В гулькій тиші клацнула запальничка...

Не читаючи, вирішив спалити відразу і свої листи. Рішуче розгорнув серветку. На руки впала... ніжна, м'яка на дотик, біла рукавичка. Микола Петрович аж здригнувся, не одну – обидві він тільки що бачив на їхній весільній фотографії. Уже спалений. Можливо, саме цю рукавичку, більш як сорок років тому, він трепетно одягав на тендітну руку Наталії.

Молодий місяць, сяючи срібними різками, виплив із-за хмар. Серед безлічі темних будинок помітив одне, освітлене вікно. Молодик зазирнув у нього. У кімнаті побачив сивочолого чоловіка. Задумливо схилившись над столиком, він бережно, ніби пестив, гладив білу, як лебедий пух, гіпсову рукавичку, що лежала перед ним.

...Пізннього ранку Микола Петрович набрав залишений на пакунок міжміський номер телефону. Почувши дзвінкий голос підлітка, здогадався: «Катрі син, що бабусі казки читає». Попросив покликати маму. За хвилину – другу з того боку донеслися чийсь кваліти кроки й усвід з ними переливчасте жіноче: «Хто там, Миколо?».

Слухавка випала з рук господаря обителі відставника. Зражене сорок років тому кохання, наперекір долі, продовжувало своє життя.

Останнє побачення

вала свого судженого, що стояв поряд, соромливо усмішкою посливої молоді жінки.

Як весняний політ ластівки промайнула для подружжя безтурботні, сповнені райдужних надій, дні. Попереду на лейтенанта чекала служба на заставі. Її начальник, кремезної статури майор, з першою сивиною на скронях, під час зустрічі не приховував свого задоволення. Міцно потиснув руку новоприбулому заступнику, з широкою усмішкою привітав його юну дружину: «Тепер і мені легше буде, і мої Федорівні веселіше».

...Швидко схиляли службові будні. Одного дня, повернувшись до їхньої з Наталією заставської квартири, Микола, як завжди, хотів поцілувати дружину. Схилився до неї і несподівано наштовхнувся на повний невимовного смутку погляд її великих очей. «Занудьгувала за рідними, колишньою роботою у районному фінвідділі та за своїми подругами, – вирішив він. – Треба порадитись із майором, підшукати для неї якусь роботу».

Після новорічних свят дружина начальника застави збиралася їхати до столиці, щоб допомогти стареньким батькам облаштуватися у новій квартирі.

– Можна і мені з нею. Марія Федорівна не проти, – звернулася Наталія до чоловіка. І додала: «Я ж у Києві ніколи не була...».

Микола погодився: «Хай трохи провітриться...».

Цього дня подружжя уперше вечеряло мовчки, ніби кожен сторожко приховував свої сполохані думки.

Чомусь здалеку донісся спокійний голос начальника застави:

– Скажи, Миколо Петровичу, яка риса характеру є найбільш визначальною для офіцера?

Не очікуючи відповіді від украї збентеженого заступника, сам відповів:

– Це уміння не розгубитися у найскладнішій ситуації, не втратити голови і бути, як ніколи, стійким.

Потім коротко переповів розповідь своєї Федорівни, як при облаштуванні квартири батьків їм із Наталією допомагав сусід, якийсь науковець. Поклавши око на молоду красуню, знайомив її з історичними пам'ятками міста, удвох не раз вони бували в кінотеатрі.

– А зараз іди відпочивай, я почергую за тебе, – промовив майор. Піднявшись із-за столу, він по-товариськи зауважив:

– Сильних духом чоловіків обирають справжні жінки. Не ображайся, але твоя Наталія не із таких. Не наша, не прикордонниця!

За кілька днів Микола зробив усе так, як його просила зрадлива дружина. Тепер, через більш як сорок років, вона нагадує про себе. Дивно, для чого?

«Якби ти знав, як мучилася я після нашого розлучення, коли з очей швидко спала облуда красивого життя, – бігли на папері розмашисті рядки. – Повернутися, поки не пізно, але як? З чужою для тебе маленькою Катрусею на руках... Згодом змирилася. Стала

■ видатні українці

Вірний Богу й Україні

Особистості мужні, цільні, інтелектуальні є набуток людства. Тому кожен народ виокремлює їх у свій «золотий фонд». Для українців таким діячем є, зокрема, Патріарх УГКЦ Йосиф Сліпий, який, пройшовши тюрми, етапи, заслання довжиною у 18 років, не втратив віру та силу духу. А його звільненню посприяли Папа Іоанн XXIII та президент США Джон Кеннеді. У лютому нинішнього року виповнилося 125 років з дня народження цього видатного українця.

Дануга КОСТУРА

ВИБІР ДОЛІ

Народився Йосиф Сліпий 17 лютого 1892 року на Тернопільщині в селі Заздріст. Там же здобув початкову освіту, а потім навчався у Тернопільській гімназії. Саме в цей період відбувалося неабияке піднесення національного духу українців. Не залишилися осторонь і учні гімназії. Створювалися гуртки, інколи таємні, де молодь підіймала хвилюючі питання. Йосиф теж відвідував ті зібрання.

Отримавши атестат зрілості, майбутній Патріарх вступає до Львівської духовної семінарії. Митрополит Андрей Шептицький, помітивши схильність семінарста до науки, відправляє його на навчання до Інсбруцького університету, що в Австрії, де 1916-го він захищає докторську дисертацію.

1917 року Митрополит Андрей Шептицький висвятив Йосифа Сліпого у сан священника. Після цього отець Йосиф повертається в Австрію, щоб продовжити навчання. Згодом захищає другу докторську дисертацію та вивчає богослов'я в Римі.

Повернувшись на Батьківщину 1922 року викладає догматику у Львівській духовній семінарії, а за три роки стає її ректором. Сліпий не зупиняється на досягнутому: 1929 року сприяє створенню Львівської богословської академії та очолює її.

«Ви знущаетесь наді мною і над моєю Церквою, нищете, руйнуєте все, що є і ще хочете, щоб я виступав проти тих, які співчують зі мною і бороняться.»

Йосиф Сліпий поринає в наукове життя: згуртовує навколо себе науковців, бере участь у виданні газет і збірників, стає членом Кураторії Національного музею і Наукового товариства ім. Тараса Шевченка. Завдяки знанню німецької, французької, італійської, англійської, грецької мов і латини бере участь в екуменічних конгресах у європейських країнах (рух за співпрацю між християнами різних конфесій), а 1936-го організовує такий з'їзд у Львові.

18 ТАБІРНИХ РОКІВ

Восени 1939 року більшовики окупували Західну Україну. Андрей Шептицький, усвідомлюючи нову загрозу, відправляє таємного посланця до Ватикану з проханням затвердити на престолі митрополита як наступника отця Йосифа. Сліпий вагається, проте приймає призначення. Таємна кіротонія відбулася 23 грудня цього ж року.

Найважчі випробування почалися після другого приходу більшовиків. 1 листопада 1944 року відійшов у Вічність Андрей Шептицький. Йосиф Сліпий, вступає в права Митрополита. А незабаром НКВС вимагає

від нього публічно засудити повстанський рух. Греко-католицька церква користується великим авторитетом, тому комуністи хочуть таким чином вплинути на населення та схилити архиєреїв на бік Кремля. Митрополит пише своє послання, проте засуджує в ньому політичні звбивства, а ОУН і УПА жодним словом не згадує. Пізніше в іншому листі від Йосифа Сліпого до Москви, в якому потрібно було розкритикувати націоналістів, знову немає згадки про визвольний рух. Така непокоря не сподобалася радянським керівникам.

Йосифа Сліпого заарештували вночі 11 квітня 1945 року як німецького шпигуна та

агента Ватикану. За місяць його переправляють до Києва. Головним завданням операції, яка мала назву «Ходячі», була нейтралізація ворожого єпископату та подальше поглинання УГКЦ РПЦ. З цього арешту почалося знищення релігійної організації, яку згодом стали називати найбільш переслідуваною Церквою у світі.

З червня 1946 Йосифа Сліпого судить воєнний трибунал. Вирок – 8 років виправно-трудових таборів. Московська Луб'янка, а потім – етап. Дорогою Митрополит сильно застудився, до запалення легень додалася ще й дизентерія. На наступному етапі бандити штовхнули – злавав руку. Лікар втішив: «Іншим ламають ребра, а вам зломали тільки руку».

1947 року – черговий етап у табір на Печорі. Святий отець ішов болотами, яке сягало колін, з іншими в'язнями, з'єднаними наручниками по троє. За рік – Інта. У 1950-му в'язня відправляють до Києва для допиту, згодом повертають у Потьму до 8-го інвалідного лагпункту, а потім до 14-го.

1953-го завершується термін ув'язнення митрополита. Того ж року помирає Сталін.

Йде боротьба за владу. Лаврентій Берія намагається змінити зовнішню політику і вирішує використати Йосифа Сліпого як посередника між Кремлем і Ватиканом. Йому купують одяг і відправляють до Москви у купейному вагоні.

У столиці отець перебуває три місяці. Йому пропонують написати історію Греко-католицької церкви, даючи можливість користуватися бібліотекою. Він занурюється у роботу. Невдовзі Берію арештовують.

Більшовики знову намагаються переконати в'язня-митрополита виступити проти Папи та приєднатися до Російської Православної церкви. Він категорично відмовляється. Незговірливого отця відправляють у село Маклаково, коло Єнісейська, в дім інвалідів. Тут Йосиф Сліпий продовжує писати вступну частину до «Історії Вселенської Церкви на Україні».

За два роки Йосифа Сліпого відправляють до табору в Кузьмінки. Митрополит не припиняє писати з пам'яті та привезених книжок історію української церкви, за яку йому частково дадуть наступний термін.

1957 року Папа Пій XII з нагоди 40-ліття священства ув'язненого патріарха надіслав йому вітання, проте лист не дійшов до адресата. Сліпого знову переводять у дім інвалідів. Згодом проводять обшук: конфісковують все майно і рукопис історії. Отця відвозять до Єнісейська на слідство, а згодом – до тюрми в Красноярську. За кілька місяців генеральний прокурор наказав перевести Сліпого до Києва.

В українській столиці митрополит просидів майже рік, поки велось слідство проти нього за антирадянські злочини. Знову лунає жорстокий вирок – сім років таборів.

Після того – Камчатка. Етап тривав три місяці. Кінцевим пунктом був табір для віруючих, в якому перебувало 20 греко-католицьких священників та католики, православні, протестанти, єгови́сти, п'ятидесятники і мусульмани. Потім Митрополита перевели у закриту тюрму – «шили» нову справу.

1960 року Йосифа Сліпого знову привезли в Київ. Чиста камера з ліжком і

Гідність митрополита у найважчі хвилини, готовність прийти на допомогу викликали повагу у в'язнів, бажання підставити йому своє плече.

килимками та пропозиція сказати щось проти Папи і націоналістів за кордоном. «Ви знущаетесь наді мною і над моєю Церквою, нищете руйнуєте все, що є і ще хочете, щоб я виступав проти тих, які співчують зі мною і бороняться», – відповів Блаженніший.

1962 року Сліпого заочно визнають небезпечним рецидивістом, що має відбувати покарання в таборі особливого режиму, умови утримання в якому прирікали в'язнів на повільну смерть від виснаження та голоду.

Йосиф Сліпий за ці довгих 18 років каторги зустрів багато хороших людей різних національностей. Їх єднано неприйняття тоталітарної системи. Гідність митрополита у найважчі хвилини, готовність прийти на допомогу викликали повагу у в'язнів, бажання підставити йому своє плече. Навіть у таборах патріарх таємно писав послання до вірних, сповідав, служив таємні літургії та висвячував духовенство.

НА ВОЛІ

Одного дня Сліпому наказали збиратися і зачитали рішення Президії Верховної Ради СРСР від 12 січня 1963 року про звільнення. На той час митрополиту був 71 рік. Це сталося завдяки клопотанню Папи Іоана XXIII та президента США Джона Кеннеді. 4 лютого отець разом із представниками Ватикану і КДБ виїхали поїздом з Москви до Риму.

10 лютого митрополит зустрівся зі своїм визволителем Папою. Той, обіймаючи його, плакав. Пізніше, перебуваючи у США, Йосиф Сліпий на могилі Кеннеді відслужить панакхиду і зустрінеться з Норманом Казенсом, представником тодішнього президента на переговорах у Москві, щоб подякувати йому за допомогу у звільненні.

Нерозтрачена енергія Йосифа Сліпого на благо розвитку Церкви була ключем: конференції, виступи. Ще він об'єднує український єпископат у Синод Української Церкви, створює в Римі Український духовний центр, Український католицький університет, семінарії, монастир Студитів. У власність Церкви переходить храм Жировицької Божої Матері, буде у давньоукраїнському стилі собор Святої Софії у Римі. Заснуються філії Українського католицького університету у Вашингтоні, Лондоні, Чикаго, Філадельфії, Буенос-Айресі, Торонто.

Із часом Сліпий отримав статус Верховного архієпископа, а потім і кардинала. Також відстоював заснування окремої Патріархії УГКЦ, проте Ватикан відмовлявся це робити, мотивуючи тим, що Греко-католицька церква в Україні існує підпільно.

Йосиф Сліпий завжди мріяв про сильну Церкву: «Нам всім треба станути на київській прадідній традиції, а не підлягати російській синодальщині... Яка могутня була наша держава за часів Володимира Великого і Ярослава Мудрого! Бо була в нас тоді одна віра і одна Церква, яка лучила духовно весь нарід, скріплювала усе державне життя і створювала свою культуру!», – написав Патріарх Йосиф Сліпий у своєму «Заповіті».

Помер патріарх 1984 року в Римі, а 1992-го його прах був перевезений до України і похований в усипальниці собору Святого Юра у Львові. ■

■ від щирого серця!

Колегія та особовий склад сердечно вітають першого заступника Голови Державної прикордонної служби України генерал-лейтенанта **СЕРВАТЮКА Василя Миколайовича** з 60-річним ювілеєм!

Більшу частину свого життя Ви присвятили благородній справі служіння Вітчизні, внесли вагомий внесок у зміцнення національної безпеки та становлення Державної прикордонної служби України.

Вимогливість до себе, вміння чітко ставити завдання, вказуючи найоптимальніші шляхи їх вирішення і водночас здатність розуміти колег і підлеглих привели Вас до високого військового звання та відповідальної посади.

У цей святковий день, прийміть, шановний Василю Миколайовичу, найщиріше побажання здоров'я, благополуччя та довгих років життя Вам і Вашим близьким!

Нехай і в житті й на службовому шляху Вас завжди супроводжує удача і натхнення!

Шановні жінки!

Щиро вітаю вас із Міжнародним жіночим днем!

Віки й тисячоліття світової історії осяяні вашою мудрістю й ніжністю, чарівністю і красою. І лише завдяки життєвій силі, насназі та довготерпінню з віку у вік продовжується рід людський на Землі. Мама, сестра, кохана – жіночий першопочаток супроводжує нас до останнього подиху.

У цей святковий день бажаю всім жінкам міцного здоров'я, довичного щастя, шаленого кохання та постійного добробуту! Нехай здійснюються ваші найзаповітніші мрії, адже бажання кожної жінки – закон, якому чоловіки з радістю підкоряються!

З повагою

**голова Об'єднаної профспілкової організації
Держприкордонслужби Антоніна ПТИЦЯ**

Командування та колектив Подільського прикордонного загону щиро вітають з Днем народження підполковників **КЛЮЧНИКА Петра Петровича**, **КОНДРАТЮК Діану Вікторівну**, **ЛИСЮКА Сергія Миколайовича**, майорів – **БЕЗЧЕСНЮКА Ігоря Анатолійовича**, **ПРОХОРЦЯ Володимира Герасимовича**, старших лейтенантів **МЕТЕНЬКА Івана Павловича**, **БУХАЛА Івана Івановича**, **КОРНІЙЧУКА Мирослава Івановича**, **СТОЯНА Артура Олександровича**, **РУСНАКА Олександра Михайловича**, лейтенанта **ПОЛІНКЕВИЧА Костянтина В'ячеславовича** та молодшого лейтенанта **АНДРЕЄВА Сергія Павловича**!

Зичимо міцного здоров'я на довгі роки, гарного настрою, сімейного тепла та загишки! Щоб ви завжди відчували надійну підтримку рідних і друзів, а серце зігрівало тепло людської вдячності за всі добрі справи, зроблені вами на ниві правоохоронної діяльності!

■ Вдячність

«Шановний Вікторе Олександровичу! Від імені родин воїнів – уродженців сіл Жорнище, Носовичі й Чемерин, які загинули і пропали безвісти в роки Другої світової війни, – дозвольте висловити подяку офіцерам Інформаційно-аналітичного управління Держприкордонслужби. Символічним є те, що Ваші підлеглі знайшли час і допомогли нам встановити дані десятків наших односельчан, які не повернулися з поля тих страшних боїв. Велика Вам подяка і низький уклін».

З повагою

*Жорницький сільський голова
КУЧЕР
Сергій Фотійович».*
(Із листа Голові ДПСУ генерал-полковнику Віктору Назаренку)

Повернуті із небуття

Олена ТАЦИЛІНА

Час неволимо вбирає у себе роки, все більше віддаляючи нас від подій, що вже стали історичними. Саме такою була Друга світова війна, що 72 роки тому закінчилася переможним, багатожертовним подвигом наших воїнів-визволителів від гітлерівських окупантів не тільки рідної землі, а й багатьох країн Європи.

Як свідчить статистика, до рідних домівок з фронту не повернулося більше 8 мільйонів загиблих радянських бійців і командирів, серед яких, за свідченням деяких сторінок історії, чи не кожен третій був українцем. Пам'ять про них – незабутня. Живе вона не лише у вшануванні суспільством імен героїв, а й у діяннях їхніх спадкоємців та десятиліттями незгасаючому бажанні близьких і рідних знати місце останнього прихистку їхніх батьків, дідів та прадідів. Вони жили з вірою і не канули безслідно у пекельному горнілі війни.

Відшукувати місця поховання воїнів, які десятиліттями вважалися зниклими безвісти, надзвичайно важка і копітка робота. Займатися нею можуть лише справжні патріоти-українці. Ними виявилися і «винуватці» вдячного листа сільського голови із Волині офіцери Олександр Филь, Микола Гермаш, Валентин Примак, член Громадської ради при Адміністрації Держприкордонслужби, керівник центру «Юний прикордонник» Валерій Константинов та кандидат історичних наук Ігор Мельник. Вони долучилися до пошуку місць поховань мешканців волинських сіл Жорнище, Носовичі й Чемерин,

■ Міжнародний жіночий день

Світом править краса

Сьогодні у світі відзначають Міжнародний жіночий день. Хтось із нетерпінням чекає цього свята, аби привітати своїх коханих і дорогих жінок. Дехто навпаки – вважає його пережитком минулого. Натомість ми хочемо нагадати, що прекрасна половина людства безперечно заслуговує на прихильність чоловіків. До вашої уваги декілька фактів про 8 березня, яких ви, можливо, не знали.

Олена ТАЦИЛІНА

ЗВІДКИ РОДОМ

Виникло свято як день боротьби за права жінок. 8 березня 1857 року робітниця взуттєвої та швейних фабрик Нью-Йорка пройшли «маршем порожніх каструль» по Манхеттену. Вони вимагали 10-годинний робочий день, світлі та сухі робочі приміщення, рівну з чоловіками зарплату. Працювали в той час жінки по 16 годин на добу, отримуючи за свою працю копійки. Чоловікам після рішучих виступів вдалося добитися введення 10-годинного робочого дня. На багатьох підприємствах в США виникли профспілкові організації. І ось після 8 березня 1857 року утворилася ще одна – вперше її членами стали жінки. За 50 років в останню неділю лютого 1908 року жінки знову протестували на вулицях Нью-Йорка за право брати участь у

виборах. А 1910 року 8 березня вже стало святом усіх американських жінок. Тож це свято родом із Америки.

ІСТОРИЧНІ ФАКТИ

Свято жінок було ще у стародавньому Римі. Існував день, в який вільно народжені жінки отримували подарунки від своїх чоловіків, а рабині мали щось на зразок вихідного – господині будинку дозволяли їм цього дня відпочивати.

Міжнародний жіночий день офіційно визнаний у 40 країнах світу. Він є національним вихідним як у більшості колишніх республік СРСР, так і в інших країнах колишнього соціалістичного табору: Азербайджані, Грузії, Казахстані, Киргизії, Молдові, Таджикистані, Туркменії, Україні, Білорусі, Узбекистані, Росії, Китаї, Анголі, Гвінеї-Бісау, Камбоджі, Конго (там свято не «міжнародне», а день конголезьких жінок), Лаосі, Македонії, Монголії, Непалі, Північній Кореї, Уганді.

ЧИ ЗНАЄТЕ ВИ, ЩО:

2/3 з 300 мільйонів дітей світу, позбавлених можливості мати освіту, є дівчатами.

Чотири мільйони жінок щороку страждають від торгівлі людьми, невільництва та рабства.

Привабливими себе вважають тільки 9% усього жіночого населення світу. Майже половина – 43% думають, що мають «природний вигляд» і зовнішність, 24% – «середнячки», 8% думають, що вони жіночні, 7% – вважаються симпатичними і 2% впевнено заявили про свою сексуальність.

Вміст багатьох хімічних речовин в жіночих і чоловічих організмах суттєво відрізняється. Наприклад, вміст золота в жіночому організмі... в 5-6 разів більший, аніж у чоловічому. Отже, називаючи свою кохану «золотком», чоловік не так вже й перебільшує.

ЩО ПОДАРУВАТИ

Вибираючи подарунок на 8 Березня, придивляйтеся до оригінальних речей і не забувайте про квіти. Букет тюльпанів стане ідеальним доповненням. Незалежно від варіанту подарунка, пам'ятайте, що величезне значення відіграє його вручення. Не варто економити на красивій упаковці й кольорах. Нехай ваші кохані жінки цього святкового дня відчують любов і турботу! ■

які вважалися такими, що пропали безвісти у роки війни.

У вільний від служби та роботи час, уміло використовуючи уже напрацьований досвід і методологію, вони активно працювали в архівних установах країни. Серед істориків і архівістів знайшлося багато й добровільних помічників пошуковців-прикордонників. Понад рік знадобилося для того, щоб досягти бажаного результату. Це дозволило дослідити долю понад двох сотень мешканців трьох сіл, а також встановити місця поховання воїнів, котрі як на рідній землі, так і в інших країнах до останнього часу вважалися зниклими безвісти.

– На Різдвяні свята результати своєї пошукової праці ми передали сільському голові Сергію Кучеру, – розповів кандидат історичних наук полковник Олександр Филь. – Саме у дні, коли ми, українці, за родинним столом найчастіше згадуємо про своїх рідних і близьких, а особливо тих, хто згорів у полум'ї Другої світової війни, так і не повернувшись до рідного порогу.

Поки про них пам'ятаємо, вони завжди з нами. ■

Засновник:
Адміністрація
Державної
прикордонної
служби України

Прикордонник
України

Свідоцтво про реєстрацію:
КВ № 8071 (28.10.2003 р.)
Передплатний індекс:

61023

Видається
з липня 1943 року

Головний редактор
Костянтин ПЯСЦЬКИЙ

Заступник
головного редактора
Андрій ГЕРАСИМКІВ

Черговий по номеру
Володимир ПАТОЛА

Тижневик надруковано у друкарні ТОВ «Мега-Поліграф»

Адреса: м. Київ, вул. М. Вовчка, 12/14. Тел.: 581-68-15

Замовлення: 53006
Наклад: 7100 прим.

З питань розміщення реклами на шпальтах газети звертатися у відділ медіапроектів та договірної роботи Інформгентства Держприкордонслужби України за тел.: (044) 239-84-75

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних назв та інших відомостей несуть автори публікацій, а рекламної інформації – рекламодавець. Редакція не листується з читачами. Редакція може не поділяти точку зору автора. Рукописи не повертаються і не рецензуються. Редакція залишає за собою право редагувати матеріали. При використанні наших публікацій посилання на газету обов'язкове.

Наша адреса:
02099, м. Київ,
вул. Ялтинська, 11

Тел./факс:
566-43-30 (багатоканальний)
239-85-73, 239-85-77

E-mail: redactor@dpsu.gov.ua
kordo@ukr.net